Dosarul nr. 2r-3353/23
2-22179043-02-2r-05102023
Judecătoria Chişinău, sediul Centru judecător Natalia Lupaşcu

D E C I Z I E

14 noiembrie 2023 **mun. Chişinău**

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componența:
Preşedintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Viorica Mihaila şi Angela Braga

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de avocatul ***** în interesele lui *****,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** către *****, intervenient accesoriu ***** cu privire la declararea nulității contractului de vînzare-cumpărare și repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2023 și din 22 mai 2023, prin care cererea de chemare în judecată a fost restituită,

c o n s t a t ă:

La data de 05 decembrie 2022, ***** a depus cererea de chemare în judecată către *****, intervenient accesoriu ***** cu privire la declararea nulității contractului de vînzare-cumpărare și repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 12 decembrie 2022, a fost respinsă cererea reclamantului ***** privind scutirea de la plata taxei de stat și nu i s-a dat curs cererii de chemare în judecată, fiind acordat potențialului reclamant termen pentru înlăturarea neajunsurilor - de a prezenta dovada de achitare a taxei de stat (în original) în mărime de 5 266,23 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 23 decembrie 2022, a fost respinsă cererea reclamantului ***** privind micșorarea cuantumului taxei de stat, și nu i s-a dat curs cererii de chemare în judecată, fiind acordat potențialului reclamant termen pentru înlăturarea neajunsurilor - de a prezenta dovada de achitare a taxei de stat (în original) în suma 5 266,23 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 ianuarie 2023, în temeiul art. 171 alin. (2) CPC cererea depusă de ***** către *****, intervenient accesoriu ***** cu privire la declararea nulității contractului de vînzare-cumpărare și repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost restituită.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2023, a fost admis recursul depus de avocatul ***** în interesele lui *****, casată încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 11 ianuarie 2023, cu restituirea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 22 mai 2023, a fost respinsă cererea reclamantului *****, avocatului ***** privind micșorarea cuantumului taxei de stat, formulată în textul cererii de înlăturare a neajunsurilor din 19 decembrie 2022, și nu i s-a dat curs cererii de chemare în judecată, fiind acordat potențialului reclamant termen pentru înlăturarea neajunsurilor - de a prezenta dovada de achitare a taxei de stat (în original) în mărime de 5 266,23 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2023, s-a restituit cererea depusă de ***** către *****, intervenient accesoriu ***** cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu încheierile instanței de fond, la data de 07 septembrie 2023, avocatul ***** în interesele lui ***** a declarat recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2023 și din 22 mai 2023, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a încheierilor atacate, cu dispunerea admiterii cererii de scutire totală sau parțială pînă la mărimea taxei de stat de 500 lei și remiterea cauzei spre examinare în instanța de fond.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, odată cu acțiunea înaintă reclamantul a solicitat scutirea de la achitarea taxei de stat, avînd în vedere că ***** este tată a 8 copii minori, fiind unicul întreţinător al familiei, avînd venitul lunar de 5000 lei - destul de infim în coraport cu necesităţile familiei, însă, neconsiderând întemeiate circumstanţele expuse cu privire la cererea de scutire de la achitarea taxei de stat, instanţa de judecată prin încheierea din 22.05.2023 a respins cererea de scutire, motivînd că actele anexate în calitate de probe nu sunt suficiente pentru confirmarea situaţiei financiare precare a reclamantului.

Relevă că, instanţa de fond urma să examineze mai minuţios circumstanţele cu privire la cererea de scutire de la achitarea taxei de stat, deoarece cazul dat este un caz cu elemente care ar permite motivat instanţei de judecată să admită cererea de scutire de la achitarea taxei de stat sau cel puţin la reducerea acesteia pînă la o valoare care poate fi acceptabilă financiar pentru reclamant.

Susține că respingerea cererii de scutire de la achitarea taxei de stat şi a celei de micşorare a cuantumului taxei de stat prin impunerea achitării unei taxe de stat exorbitante pentru reclamant în circumstanţele expuse în cererea de scutire, denotă premisele unei situaţii de limitare a accesului la justiţie în circumstanţele în care acest caz este unul excepţional.

Reiterînd prevederile art. 20 alin. (1) din Constituţia RM, precum şi art. 5 alin. (1), art. 86 alin. (1) CPC notează că, legislatorul a lăsat la discreţia instanţei de judecată soluţionarea întrebării privind posibilitatea acordării oricăror înlesniri privind plata taxei de stat, precum şi pornind de la principiul respectării dreptului privind accesul liber la justiţie, consfinţit de jurisprudenţa CEDO, consideră că, în cadrul soluţionării cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, instanţa de judecată urmează să se conducă atît de normele de drept naţionale, precum şi să aplice prevederile Convenţiei.

În conformitate cu prevederile art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea contestată a fost emisă la 16 august 2023, fără a se cunoaște cu certitudine data recepționării acesteia de către părți, iar cererea de recurs a fost depusă la 07 septembrie 2023, Completul judiciar constată că, cererea de recurs, este depusă în termen.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) CPC al RM, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, consideră recursul întemeiat şi care urmează a fi admis, cu casarea încheierilor instanței de fond, soluționarea problemei în fond cu admiterea parțială a cererii privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și restituirea cauzei în prima instanță la etapa de primire a cererii.

Conform art. 427 lit. c) CPC instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema respectivă.

Conform art. 168 alin. (2) CPC judecătorul care a primit cererea de chemare în judecată spre examinare verifică dacă aceasta întruneşte exigenţele prevăzute de lege. Dacă cererea de chemare în judecată nu întruneşte exigenţele prevăzute de lege, urmează a fi aplicate prevederile art.171 alin.(1) CPC.

Conform art. 171 alin. (1), (2) CPC, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condiţiile art.166 şi 167 alin. (1) lit. a), b), c) şi e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicînd persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordîndu-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerinţele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării iniţiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

Probatoriul administrat în speță atestă, că la data de 05 decembrie 2022, ***** a depus cererea de chemare în judecată către *****, intervenient accesoriu Constantin Obodescu cu privire la declararea nulității contractului de vînzare-cumpărare și repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin aceiași cerere ***** a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, motivînd că este tată a 8 copii minori, fiind unicul întreţinător al familiei compusă din 10 membri, avînd un venit lunar de 5000 lei, unul destul de infim în coraport cu necesităţile familiei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 12 decembrie 2022, a fost respinsă cererea reclamantului ***** privind scutirea de la plata taxei de stat, și nu i s-a dat curs cererii de chemare în judecată, fiind acordat potențialului reclamant termen pentru înlăturarea neajunsurilor - de a prezenta dovada de achitare a taxei de stat (în original) în mărime de 5 266,23 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 23 decembrie 2022, a fost respinsă cererea reclamantului ***** privind micșorarea cuantumului taxei de stat, și nu i s-a dat curs cererii de chemare în judecată, fiind acordat potențialului reclamant termen pentru înlăturarea neajunsurilor - de a prezenta dovada de achitare a taxei de stat (în original) în suma 5 266,23 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 ianuarie 2023, în temeiul art. 171 alin. (2) CPC cererea depusă de *****, a fost restituită, iar prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2023, a fost casată și restituită cauza la rejudecare.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 22 mai 2023, a fost respinsă cererea reclamantului *****, avocatului ***** privind micșorarea cuantumului taxei de stat, formulată în textul cererii de înlăturare a neajunsurilor din 19 decembrie 2022, și nu i s-a dat curs cererii de chemare în judecată, fiind acordat potențialului reclamant termen pentru înlăturarea neajunsurilor - de a prezenta dovada de achitare a taxei de stat (în original) în mărime de 5 266,23 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză.

Iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2023, s-a restituit cererea depusă de *****, în temeiul art. 171 alin. (2) CPC.

Colegiul civil analizînd materialele cauzei și evaluînd soluția instanței de fond consideră că, instanța pripit a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de *****, concluzie formată prin aprecierea incorectă a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a probelor prezentate care confirmă imposibilitatea reală a acestuia de a o achita.

În consolidarea opiniei enunțate, instanța de recurs menționează următoarele.

Conform prevederilor 85 alin. (4) CPC RM, în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanţa judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părţi a ei.

La caz, Colegiul constată că, reclamantul/recurent *****, atît în cererea din 19 decembrie 2022 cît și în cererea din 09 februarie 2023 a solicitat scutirea totală de la plata taxei de stat și/sau parțială, cu micşorarea cuantumului taxei de stat pînă la mărimea de 500 lei, anexînd la cererile respective mai multe înscrisuri care demonstrează situația financiară precară și anume certificatul din 19.12.2022 eliberat de SRL „Top Up & Down Construction" prin care se confirmă că ***** este angajat în cadrul societății, fiind unicul loc de muncă cu un salariu mediu lunar de 5000 lei, cît și copiile certificatelor de naștere a copiilor seria NA-VI 2775337, NA-VI 2685306, NA-VI2351705, NA-VI 0391129, NA-VI 0458317, NA-VI 0391130, NA-VI 0996331.

Astfel, Colegiul notează că, prima instanță, respingînd cererea reclamantul cu privire la scutirea integrală sau parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată nu a acordat deplină eficiență materialului probator, în consecință limitînd accesul reclamantului la justiție, or, actele anexate în susținerea solicitării respective denotă cert imposibilitatea reală a ultimului de a achita taxa de stat în cuantum deplin.

Respectiv, este de accentuat faptul că, necesitatea scutirii parțiale de la plata taxei de stat la caz este una stringentă, or, reclamantul este în imposibilitate de a achita taxa de stat în sumă de - 5266,23 lei.

Consecvent, Colegiul relevă că, prin menținerea soluţiei adoptate de instanţa de fond ar putea fi admisă nerespectarea garanţiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale, conform căruia orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparţială, instituită de Lege.

Astfel, reieșind din prevederile art. 85 alin. (4) CPC și ținînd cont de starea materială a reclamantului/recurent *****, justificată prin probele prezentate de către ultimul, instanța de recurs consideră că cererea cu privire la scutirea/reducerea cuantumului plății taxei de stat, urma a fi admisă.

Astfel, Colegiul concluzionează asupra temeiniciei solicitării ultimului și conchide asupra micşorării cuantumului taxei de stat pînă la mărimea de 500 lei, sumă a cărei valoare este acceptabilă financiar pentru *****.

Considerent din cele relatate, dat fiind că încheierea din 22 mai 2023 prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat înaintată de către ***** poate fi contestată doar odată cu încheierea de restituire a cererii de chemare în judecată, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, a casa încheierea menționată și a scuti reclamantul parțial de la plata taxei de stat, precum a casa și încheierea de restituire a cererii de chemare în judecată din 16 august 2023 și remiterea cauzei în instanța de fond la etapa de primire a cererii.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. c) și 428 CPC al RM , Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul ***** în interesele lui *****.

Se casează încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2023 și din 22 mai 2023, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** către *****, intervenient accesoriu Constantin Obodescu cu privire la declararea nulității contractului de vînzare-cumpărare și repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului și încasarea cheltuielilor de judecată şi se emite o încheiere nouă, după cum urmează:

Se admite parțial cererea lui ***** privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și se scutește parțial ***** de plata taxei de stat pînă la suma de 500 lei pentru depunerea acțiunii, cu remiterea cauzei la Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în acelaşi complet de judecată la etapa de primire a cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
judecătorul **Ana Panov**

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecător **Angela Braga**